

Inhoud

Loyaal tegendraads	v
--------------------------	---

Kabinetschef van de stafhouder	1
---	----------

Ervaringen met de kabinetschef van de stafhouder	3
<i>Bart De Moor</i>	

I. Mr. Luc Vanheeswijck, kabinetschef van de stafhouder	3
II. Enkele reflecties bij de deontologie	5
A. Mijn ervaring met moeilijke deontologische vraagstukken	5
B. De mobiliteit van advocaten in sterk gespecialiseerde advocatenpraktijken	5
C. De wisselwerking tussen de procedures betreffende de uitoefening van het beroep van advocaat	10
D. De straf-, tucht- en burgerrechtelijke procedures met betrokkenheid van een advocaat	10
E. Het strafonderzoek als bron voor een tuchtprocedure	12
F. De tuchtprocedure als bron van een strafrechtelijke of burgerrechtelijke procedure	13
G. Geen koppeling van de burgerlijke vordering aan de tuchtprocedure	14
III. Gerechtsmandatarissen	15
A. Het deontologisch verschil tussen advocaat en gerechtsmandataris	15
B. Het belangenconflict van de curator die (gewezen) advocaat is van de gefailleerde	17
C. Het belangenconflict van de curator die (gewezen) advocaat is van een schuldeiser	17
D. De briefwisseling tussen gerechtsmandataris en advocaat	18
E. De briefwisseling bij overdracht van het dossier	19
F. De curator als ontvanger van vertrouwelijke briefwisseling	19
IV. Conclusie	20

De ene advocaat wil ook nog kabinetschef worden, de andere frituuruitbater	21
<i>Patrick A. Dillen</i>	
I. De procedure m.b.t. de advocaat die een nevenactiviteit wenst uit te oefenen	23
II. Wat met artikel 437, 3° van het Gerechtelijk Wetboek?	24
A. Toepassing zonder discriminatie	29
B. Dwingende redenen van algemeen belang	29
C. Geschikt zijn om de verwezenlijking van het nagestreefde doel te waarborgen	30
D. Niet verder gaan dan nodig voor het bereiken van het doel	30
Wolstraat 70 – Coworking en de advocaat	33
<i>Tim Vermeir</i>	
I. Inleiding	33
II. Het kantoor in het Gerechtelijk Wetboek en de Codex Deontologie voor Advocaten	34
III. Van plaats van uitoefening van het beroep naar het kantoor	34
A. Plaats van uitoefening van het beroep	34
B. Van uniciteit naar veelheid, en een kantoorvoorschrift	37
IV. Wat maakt van een kantoor een advocatenkantoor (in de zin van art. 186 Codex)?	41
A. “Kantoor” voor het reglement meerdere vestigingen	41
B. Invulling na invoering van de kantoorvereiste van artikel 186 Codex	43
V. Virtuele of flexkantoren in het buitenland	48
A. Frankrijk	48
B. Zwitserland	49
C. Verenigde Staten	52
VI. Poging tot synthese en proeve van een moderne invulling van de kantoorvereiste	52
VII. Gevolgen	54
A. Inschrijving in de Kruispuntbank voor Ondernemingen	54
B. Kantoor en meervoudige inschrijvingsplicht	56
VIII. Besluit	57

Deontologie algemeen 59

Codex deontologie voor advocaten et Code de déontologie de l'avocat.
Verschillend, mais si complémentaires..... 61

Geoffroy Cruysmans

I. La structure des Codes	62
II. Les valeurs essentielles	63
III. Le secret professionnel	64
IV. Les signes distinctifs	65
V. Les procédures d'insolvabilité	66
VI. Le stage	67
VII. La formation permanente ou continue	68
VIII. La spécialisation	68
IX. Le cabinet de l'avocat	69
X. L'exercice en commun de la profession	70
XI. La collaboration avec d'autres professions	71
XII. La correspondance	72
XIII. La publicité	73
XIV. La mise en demeure	74
XV. L'avocat administrateur d'une personne morale	75
XVI. La confraternité dans les procédures	76
XVII. En guise de conclusion	77

Hoe logisch is onze deontologie? 79

Frank Judo

I. Naar een methodologische wende?	79
II. Leren uit de deontische logica?	82
III. Conclusie	84

Kenmerken van het beroep 87

L'indépendance de l'avocat 89

François Bruyns

I. Introduction	89
II. Le chemin de l'indépendance	90
III. A la recherche d'une définition	94
IV. « Les indépendances »	98

V.	Dans les textes	101
VI.	Au coeur des incompatibilités	102
VII.	Puisqu'il faut conclure	110

Overwegingen, simpel als ze zijn	113
<i>Bernard Derveaux</i>	

Advocaat en cliënt. De vrije mandaatkeuze van de advocaat als essentiële pijler van zijn onafhankelijkheid: een fundamenteel recht onder druk	119
<i>Jean-Pierre Fierens en Cynthia Gieskes</i>	

I.	De onafhankelijkheid van de advocaat	120
II.	De vrije mandaatkeuze in rechtspraak en doctrine	121
III.	Spanning tussen fundamentele rechten en sanctiewetgeving	123
	A. Europese verordeningen	123
	B. Verbod vs. fundamenteel recht op juridisch advies	124
	C. Procedure voor het Gerecht van de Europese Unie	125
IV.	Conclusie	127

Advocatenvennootschappen en externe investeerders: <i>no pasaran?</i>	129
<i>Alex Tallon</i>	

I.	Inleiding	129
II.	Historiek en inhoud van de reglementering van de OVB over de samenwerkingsverbanden	130
III.	Situering van de problematiek in een algemeen deontologisch kader	133
IV.	Extern kapitaal en deontologische regelgeving in Europa	134
V.	Nut van extern kapitaal in advocatenvennootschappen	135
VI.	De evenredigheid van het verbod van extern kapitaal in advocatenvennootschappen: de <i>Halmer-zaak</i>	137
VII.	Moet het algemeen verbod dan behouden blijven?	140

De advocatuur als professie	143
<i>Hugo Vandenberghe</i>	

Beroepsgeheim	159
Het beroepsgeheim van de advocaat en de fiscus: <i>business as usual?</i>	161
<i>Alain Claes</i>	
I. Inleiding	161
II. Specifieke wettelijke beperkingen op fiscale verplichtingen die rekening houden met het beroepsgeheim	162
A. Artikel 334 WIB 1992 inzake inkomstenbelastingen	163
1. De te volgen procedure	163
2. De rechtspraak heeft de draagwijdte van deze wettekst verder ingevuld	164
3. Administratieve aanvulling op artikel 334 WIB 1992 inzake inkomstenbelastingen	166
4. Taak van de tuchtoverheid	167
B. Wat met de andere federale belastingen?	167
1. Gebrek aan gelijkaardige bepaling in het Btw-wetboek (WBTW)	167
2. Gebrek aan wettelijke bepaling maakt beroepsgeheim evenwel nog niet onbestaand	168
3. Uitzonderingen op beroepsgeheim toch soms mogelijk: de btw-listing	169
C. Geldt het beroepsgeheim ook bij de invordering van belastingen?	170
III. Het beroepsgeheim in de internationale fiscaliteit	171
A. “ <i>Pour l'étranger la même chose</i> ”: gelden dezelfde regels op internationaal vlak?	171
1. Dubbelbelastingverdragen en het OESO-modelverdrag	171
2. Andere internationale instrumenten	171
B. Het Hof van Justitie waakt over het beroepsgeheim	172
C. De adviseur in het vizier: beroepsgeheim als spelbreker	174
1. Korte voorgeschiedenis	174
2. DAC 6: de stap te ver?	175
3. Het Grondwettelijk Hof en het Hof van Justitie grijpen in	177
IV. Wat is het lot van bewijs verkregen met schending van het beroepsgeheim op fiscaal vlak?	181
V. Slotbeschouwingen	182
‘ <i>What’s new? Nothing much.</i> ’ Briefwisseling tussen advocaten.....	183
<i>Valérie De Schepper</i>	
I. Inleiding	183
II. Korte ontstaansgeschiedenis van de regels omtrent de briefwisseling	185
A. Reglement van de Nationale Orde	185
B. Patstelling	187

III.	Artikelen 113, 114 en 115 Codex Deontologie voor Advocaten	189
A.	Principe en toepassingsgebied	189
B.	Voorafgaande bemerkingen	191
C.	Uitzonderingen	193
D.	Aanbevelingen	196
E.	Loyale toepassing	197
IV.	In de praktijk	197
A.	Bevoegde stafhouder	197
B.	Gevolgen	198
C.	Voorbeelden	199
V.	Besluit	201

Het beroepsgeheim van de advocaat	203
---	-----

Jan Meerts

I.	Wettelijke basis	203
II.	Rechtspraak als grondslag	205
A.	Nationaal	205
B.	Internationaal	209
III.	Definitie	212
IV.	Wie?	213
A.	Wie is gehouden?	213
B.	Gedeeld beroepsgeheim	213
V.	Aard van het beroepsgeheim	215
VI.	Vrijgave van het beroepsgeheim	216
VII.	Toepassingen	218
A.	Contacten met de cliënt	218
B.	Contacten tussen advocaten	219
C.	Beroepsgeheim en de fiscus	221
D.	Beslag en zoeking	224
E.	Publiciteit en media	225
F.	Strafonderzoek	225
VIII.	Bedreigingen	226

Ereloon	229
----------------------	-----

Advocatenerelonen: van de advocaat of van de advocatenvennootschap?	231
---	-----

Edgar Boydens

I.	Inleiding	231
II.	De advocaat en de advocatenvennootschap	235
III.	Het ereloon en het recht om erelonen te begroten	236

IV. Het recht om ereloonstaten of facturen in te vorderen	237
V. Hoedanigheid en belang van de advocatenvennootschap	238
VI. Deontologie en bevoegdheid van de raad van de Orde	239

The Future of Lawyers' Fee Schemes after <i>Em akaunt BG</i>	241
<i>Michael Jürgen Werner</i>	

I. Introduction	241
II. <i>Em akaunt BG</i> : Minimum Fee Schemes as a Restriction by Object under Article 101 TFEU	242
A. Facts and Legal Background	242
B. The Court's Legal Reasoning	243
C. Clarification of the Previous Case Law	244
D. The Court's conclusion	244
III. Could Article 101(3) TFEU Be a Path Forward for Minimum Fee Schedules?	244
IV. Under What Conditions Can Minimum Fee Schemes for Lawyers Be Compatible with EU Competition Law?	247
V. Does State Endorsement of Minimum Fees Risk Facilitating Anticompetitive Outcomes?	248
VI. Conclusion	250
VII. Bibliography	251

Procedure	253
------------------------	-----

De plaats van de klager in het tuchtrecht voor advocaten	255
<i>Peter Callens</i>	

I. Deontologie en tuchtrecht als zelfreinigingsmechanisme	255
II. Langs lijnen van geleidelijkheid: van het algemeen belang naar dat van de cliënt-consument	258
III. Rechten van de klager in de tuchtprocedure voor advocaten	262
IV. Stemmen voor een uitbreiding van de rechten van de klager in het advocatentuchtrecht	266
V. Moeten wij naar een uitbreiding van de rechten van de klager?	268
VI. Hoe zit het bij de andere vrije beroepen in België?	271
VII. Benadering in andere EU-landen	274
VIII. Moet de klager een directe toegang krijgen tot de tuchtraad? Neen.	282
IX. Enkele slotbeschouwingen – naar een nieuwe invulling van de rechten van de klager?	286
X. Bijlagen	289

De bewarende maatregelen opgelegd door de stafhouder. Een injunctie is geen willekeur.....	307
<i>Hugo Lamon</i>	

I. Inleiding: de wettelijke rol van de stafhouder	307
II. De “injunctiebevoegdheid” van de stafhouder	309
III. De problemen rond de injunctiebevoegdheid	311
A. De aard van de injunctie	311
B. De wijze waarop de injunctie tot stand komt	312
C. De rechtsmiddelen tegen de injunctie	315
IV. De noodzakelijke modernisering van de injunctie van de stafhouder	315
A. De eerdere initiatieven	315
B. <i>De lege ferenda</i>	317
1. De omschrijving van bewarende maatregelen	318
2. De minimale procedurele garanties	319
3. De beroepsmogelijkheden	319
V. De balie als overheid	319
VI. Slotbeschouwing	320

<i>Die Unvollendete</i> : de bevoegdheid van het Openbaar Ministerie bij de tucht van advocaten	321
<i>Pim Vanwallegheem</i>	

I. Bevoegdheden OM in het advocatentuchtrecht	322
A. Vóór het opstarten van de tuchtprocedure	322
1. Openen tuchtdossier	322
2. Initiatief OM	323
3. Richtlijn OM	323
4. Criteria OM-richtlijn	324
5. Motivering aangifte	325
B. Tijdens het verloop van de tuchtprocedure	325
1. Hoger beroep	325
2. Aanwezigheid tuchtraad beroep	326
C. Op het einde van de tuchtprocedure: tenuitvoerlegging bepaalde sancties	327
II. Bevoegdheid OM in het advocatentuchtrecht in de buurlanden	328
A. Nederland	328
B. Frankrijk	329
III. Bevoegdheid OM het tuchtrecht van andere gerechtelijke of openbare ambten	330
A. Magistraten en leden rechterlijke orde	330
B. Gerechtsdeurwaarders en notarissen	331

IV. De onvolmaakte en onafgewerkte bevoegdheid OM in het advocatentuchtrecht	332
A. Statuut klager	332
B. Saisine tuchtraad	332
C. Hoger beroep OM	333
D. Wetsontwerp	333

Media en digitalisering 335

Artificiële intelligentie en de digitale advocaat	337
<i>Dirk Van Gerven</i>	

I. Woord vooraf	337
II. Inleiding	338
III. Volgende stappen	340
IV. Gebruik door advocatenkantoren	341
V. Digitale justitie	343
VI. De digitale advocaat	344
VII. Beroepsgeheim	346
VIII. Beroepsaansprakelijkheid	348
IX. Uitgeleide	349

De advocaat in de schijnwerpers. Over media, deontologie en de grenzen van het pleidooi in het openbaar	351
<i>Kathleen Vercraeye</i>	

I. Inleiding	352
II. Een bloemlezing van advocaten in de media	352
III. De Codex Deontologie voor Advocaten over media-optreden – anno 2025	354
A. Algemene bepalingen (art. 156)	354
B. De advocaat als commentator (art. 157)	356
C. De advocaat als raadsman (art. 158)	356
D. De advocaat na opvolging (art. 159)	356
IV. Commentaren op enkele kernaspecten & een aantal relevante tuchtzaken	356
A. Evolutie van de regelgeving	357
B. De hoekstenen van een media-optreden	357
C. Tuchtrechtelijke grenzen aan publieke communicatie	358
D. Vrijheid van meningsuiting versus beroepsethiek	358

E. Een schrijnend voorbeeld uit de tuchtraad Antwerpen (25 november 2021)	359
F. Belang van de client – beroepsgeheim	361
G. Mediaoptredens: verantwoordelijkheid, risico's en grenzen	361
H. Interview in toga: een afweging tussen zichtbaarheid en terughoudendheid	362
I. Geen immuniteit buiten de rechtszaal	362
J. De advocaat als commentator: balanceren tussen expertise en beroepsregels	363
K. Het proces voer je niet in de media	363
L. Geen verplichte raadpleging stafhouder meer sinds 2020	364
M. Toestemming van de cliënt bij mediaoptredens	365
V. Besluit: valkuilen en uitdagingen	366